

[Transcript] Genstart / Ikke for specielle børn

Det var en røgler, at man ville gøre det kvindsetivt i forhold til nogle bestemte måltal. Det er god galt.

Når man giver en frisierklasser, er det lidt næmmere. Sommerferien kom.

Det sidste år der, jeg skulle have letes hjemme hverdag, fordi jeg havde det dårligt.

Stede flere elever i skolealderen ender i specialklasser og special til brugterne.

Det er en frisierklasser, der gør, at man kan gøre det.

Stede flere elever i skolealderen ender i specialklasser og special til brugterne.

Vi skal have lavet oplevelse til os over.

Det var en smuk tanke.

Jeg mener, at de på mange strejk har været fejlsling.

Om en folkeskole, der skulle råbe alle også de fagligt og socialt udfordring.

Jeg ser ideen om, at vi skal være sammen med hinanden. Det er god.

Et fællesskab, der løftede i flok, så alle kom stærkere ud på den anden side.

Sådan gik det ikke.

Mer end 10 år efter, at ideen om inklusion flyttede ind i folkeskolen, er der ikke mange, der har noget pent at sige om det.

Så skulle vi bare vide, hvad den har gjort ved de avatistiske børn.

Hvad har den gjort?

Den har smadret rigtig mange børn og rigtig mange familier.

Men alle mislykket forsøg, vrede og mistrivslet til tross, så er inklusion sandsynligvis kommet for at blive.

For måske er alternativet været.

Det er dagens genstart.

Mit navn er Anna Ingrid.

I min klasse sker en masse, som jeg ikke kan forstå.

Ianne hed Går Hansen.

Kan du forstå, at inklusion har fået så dårligt et ry i Danmark?

Ja, det kan jeg godt forstå, at det har.

Fordi vi ikke er lykkedes med at realisere den.

Men jeg synes, det er rigtig ærgerligt, at det er gået som det er gået.

Ianne, vil du ikke presentere dig selv?

Jeg hedder Ianne, hedder Går Hansen.

Jeg er forskningsleder på Institut for bedre gode danser på Københavns professionsforskående.

Det vil ikke være en overdrivelse at sige, at du har brugt en stor del af dit arbejdsliv på inklusion.

Nej, det vil ikke være nogen overdrivelse. Jeg har arbejdet med det her i 25 år.

Så hvis man skal forstå grundelæggene for det her inklusion af mislykket,

så fungerer så dårligt, så mange har en oplevelse af det gør, så skal man spørge dig.

Det er i hvert fald en mulighed.

Milo, Milo, må jeg sætte en kort?

Ianne følger det danske inklusionsprojekt helt tæt fra starten, også ude i det enkelte klasseværelse.

Har du et eksempel på en situation, der kan illustrere, at det her projekt ikke går så den helt efter planen?

Ja, men det kan være et eksempel fra en anden klasse, hvor læren står alene i klasserummet.

[Transcript] Genstart / Ikke for specielle børn

Der er en gruppe børn, der skal have noget ekstra hjælp til dans.
De bliver så trukket ud en af de børn.
Han har det rigtig svært den dag for en totalt nedsmældning,
hvor det trækkes væk.
Det skal berolige, og der er altså kun de hænder, der er.
Der er en anden dreng, som sidder i gruppearbejde,
og som ikke laver noget, fordi han er hægtet af.
Det er der ikke nogen voksne, der forholder sig til.
Der er mange af de her børn, som er meget rolig.
Det man gør her, det er, som man gør på rigtig mange skoler,
at så skal man tage en lufter.
Og så får man lov til at løbe en gang rundt om skolen for at brænde krudt af.
Ude fra tanken om, så kan man sidde stille, når man kommer tilbage.
Det, der sker for de børn, der skal ud og have en lufter,
er, at når de så kommer tilbage, så er gruppen videre,
eller lærerne videre med sin fortælling, hvad det kan være, man har gang i,
og så er man hægtet af, og så skal man selv finde ud og komme tilbage i rummet.
Så det er sådan jo kære,
men i virkeligheden handler det om masse børn,
som ikke får opfyldt eller møg de behov de har,
og ikke bliver set, og ikke bliver hørt.
Man får lidt under hjertet, når man hører sådan en historie.
Har du det også på den måde, når du ser sådan en klasse?
Altså så vil jeg ikke kunne lave det, jeg laver,
fordi jeg ser jo rigtig mange situationer, hvor det ikke fungerer,
som det bør, og hvor man kan se børn ikke blive mødt,
og ikke blive set, og ikke blive forstået,
og at lærerne simpelthen ikke kender børnene godt nok.
Det er lidt ligesom hele tiden at stå på en scene,
og så er du på hele tiden.
Er det også lærerne, der på en eller anden måde bliver ladet i stikken,
fordi de er jo kun dem, de er til de her børn,
hvis behov det er svært at opfylde, hvis man ikke er nok?
Ja, det er selvfølgelig værst for børnene.
Alt andet lige.
Men det er selvfølgelig også nogle lærer,
der bliver overlagt til at løfte en opgave,
som de ikke har en kinemanns chance for at løfte,
fordi de står lige i klasserummet,
og det kan man ikke.
Man kunne godt ende med en brugende ekstrahold.
Eksemplerne som den fra anden klasse,
har hjerne masser af.
Men det betyder ikke, at hun er kritisk over for selve idéen om inklusion.

[Transcript] Genstart / Ikke for specielle børn

Faktisk tvært imod.

Når vi sætter børn sammen, der har forskellige fåsætninger, og de skal samarbejde, så opstår der læring.

Kan du huske, hvornår du første gang bliver præsenteret for inklusion, og hvad du tænker om det på det tidspunkt?

Jeg skulle skrive en artikel sammen med en kollega, og der havde vi stødt på en artikel af en fransk sociolog, som skrev om det her inklusionsbegrepp og eksklusionsbegrepp, og det blev vi meget optaget af,

fordi på det tidspunkt, der havde vi en grundforståelse,

i hvert fald, inden for sådan skole og dag tilbud,

altså inden for den pædagogiske verden,

at det handlede om at få børnene til at tilpasse sig.

Det samfund, som de skulle jo være borgere i som voksne,

men også at tilpasse den måde,

hvor vokestuen fungerede, eller børnehaven, eller skolen.

Den her tanker om inklusion,

ændrer vi den forståelse, og siger sig,

nej, det handler ikke så meget om, at få børnene tilpasse det, der er,

men mere at få blik for, hvad er det for nogle børn,

vi har i den her gruppe, i den her klasse,

hvordan er de forskellige fra hinanden,

og hvordan kan vi møde komme den forskellighed?

Kan du ikke forklare sådan måske med et teoretisk tænkt eksempel,

hvad inklusion i sin grundkerne går ud på,

altså hvis vi har en lærer, der står over for en klasse,

hvordan udfolder inklusion så så?

Det udfordrer sig på den måde, at man skal, som lærer,

have et meget indgående kendskab til den enkelte elev,

og det handler ikke bare om, om eleven har nogle særlige behov,

er overblendt, eller har en diagnose,

men i det hele taget, hvad er det for et barn, jeg har med at gøre,

hvad kommer det barn ud af, hvad er interesserende,

preference'ende, hvad er interesseret,

hvad er de dygtige til de her elever,

men også hvilke udfordringer de måtte have.

Og med den viden til at rettelegge sin undervisning,

så man retter sin undervisning mod hele elevgruppen.

Og det er en meget anderledes måde at arbejde på,

end vi traditionelt gør, for der orienterer lærerne sig primært mod de fleste af eleverne,

og de elever, der sig ikke profiterer den undervisning,

dem begynder vi så, at han bekymrer ikke for,

eller problematiserer, så retter vi nogle indsatser mod dem.

Så bliver det dem, der sådan skal fikses, kan man sige.

[Transcript] Genstart / Ikke for specielle børn

I stedet for at vi ændrer på måden, at arbejde på i klasserummet.
Hvorfor går du i ordene?
Det er fordi, jeg er dummer end andre.
Hvad mener du med det?
Vi er blevet sat i ordene, fordi lærerne synes, at vi er dummer.
Hvorfor går du i ordene i klasse?
Det er fordi, jeg vil også dumme end andre, og også dårdens selvfølgelig.
Historisk har folkeskolen handlede mere om danneelse end læring.
Mange jobs var ufarvelært, og af den grund var uddannelse heller ikke for alle.
Først blev man stemtet som egnet, eller ikke egnet, så jeg kommer i egen.
Hvis man var måske i egen, kunne man også prøve, eller ikke egen.
Men op gennem 90'erne ændrer det sig.
Arbejdsmarkedskifter karakter, kravet om uddannelse stier,
og i det skifte får folkeskolen en helt afgørende rolle.
Vi ønsker alle sammen, at eleverne skal vi gå til dansk, til matematik, musik.
Vi vil alle sammen udvikle børnen altid.
Det er det, der er som.
Det ender det ikke længere om at være, men om at lære.
Det betyder også, at i skoven bliver det vigtigste opgave overhovedet,
at sikret alle børn bliver så duktige som muligt, så de kan komme i uddannelse.
Skifte betyder også, at der er en gruppe elever, som man opgiver at tilpasse til den nye folkeskole.
Man opretter specialklasser og tilbud.
Til de elever, der har svært ved at fungere i den almindelige klasse.
Hvor der er flere voksne om eleverne, og hvor lærerne har særlige kompetencer.
I de sidste 10 år har der været en stigning i specialundervisningen på 40%.
Umkring 14.000 børn går i specialklasser.
Men når vi så tager alle de børn, som adskælder sig for de fleste i nogle forskellige klasse og skole,
og putter dem sammen, så har de jo nogle meget forskellige behov,
og ikke nødvendigvis særlig meget til fælles, og heller ikke særlig mange, altså interesser til fælles.
Så det rammer jo rigtig meget de her børns sociale liv at komme i et specielt tilbud.
Men det er ikke kun på det sociale niveau, at børnene er i specielt tilbud for problemer.
Vi har gjort det af bedste mening, og vi har jo virkelig troet på, at børn, der har et særligt behov,
skal have et særligt tilbud.
Fordi så bliver de lige stedet med de andre børn.
Men det, man kunne se på det tidspunkt var, at de her børn klarede sig generelt markant dårligere i
forhold til at afslutte nye classes afgangsprøve,
men også i forhold til at komme i en eller anden form for uddannelse.
Og en meget større gruppe af dem er aldrig blevet selvforsøgende.
Så det, man egentlig har forstilling om, at man fik ud af det, var ikke det, der kom ud af det.
De udskilte børn har altså markant ringer og udsikter til at klare sig fagligt godt i livet,
end deres jævnællerne i den almindelige skole.
Nu har vi jo overvis haft den her udvikling, og vi må konstatere, at de elever får ikke den nødvendige
undervisning.
For i tak med, at flere og flere børn gennem 90'erne og 0'erne bliver sent over i specielt tilbud,

exploderer udgifterne.

Vi lavede nogle beregninger på det tidspunkt, som viser, at hvis man ikke gjorde noget ved denne her situation og den her tendens,

så vil vi bruge flere penge på specieltilbud end vi vil bruge på den almindelige skole.

Og vi skal huske, at der er altså al færre børn i specieltilbudene end der er i den almindelige skole.

Det er bagtippet for, at man politisk begynder at interessere sig for inklusion.

Det, som vi arbejder på, det er, at færre liv skal holdes udenfor deres klasse.

Og under hele turningsmittregering beslutter man sig så for at gennemføre det.

Men i følge af en Rundsborg fra Danmarks Lagerforening svarer 3 ud af 4,

at de ikke har tilstrækkelig kompetencer til at lyfte inklusionsopgaven.

Begejstringen hos lærerne, der skal udføre opgaven, er til at overse.

Altså, det er jo ikke for sjov, at der er noget, der hedder specielt af meddannelse.

Og oven i det kommer forældrene.

Rasmus får indtæt ud af undermæsningen nu, fordi, at man her kan ikke følge mad.

Favfolk som Jane bliver spurgt til råd, som hvad det kræver, hvis inklusion også kan fungere i praksis,

og beskeden er klar.

Favlæreren kan ikke stå alene med opgaven.

Det har været helt afgørende at sige, at der skal specielt på lokologiske kompetencer ind i folkeskolen

og være meget tæt på den praksis, der foregår i klasserummet.

Det, der er pointen og som forskningpejer på, det er, at hvis vi får en lærer, der ved noget om fald og hvordan man tilretter undervisning for en større gruppe i lever,

kopplet med en, der ved noget om de mere sådan speciatiserede behov, der er,

så ser det ud til, at man kan løkes med, at alle børn faktisk profiterer af verden.

På den note bliver øget inklusion i 2012 vedtaget ved lov.

Målsætningen er, at 96 procent af alle elever nu skal gå i en almindelig skole eller klasse.

Vi har episurer med, at medtikter bliver kastet efter andre, både børn og voksne.

Jane kan med egne øjne se, hvordan det går skævt, når hun er ude på skolerne.

For eksempel, da hun følger en tredje klasse.

I den klasse er børnene blevet placeret i en hesteskole.

Og så er der én dreng, der sidder for sig selv udenfor hesteskolen,

sådan lidt helt tilbage ved bagvæggen i klasseråmet.

Det undrer mig først, hvorfor man har gjort det, men det viser sig så,

da jeg taler med lærerne, at det har drengen selv ønsket, fordi han har svært ved at koncentrere sig.

Og derfor har man heldstid for sig selv, så han ikke lader sig eller forstyrer de andre børn.

Det er også en klasse, hvor lærerne har en forestilling om, at man skal gøre alle ting sammen.

Så de aktiviteter, lærerne planlægger, skal man liksom deltae i.

Denne her dreng bliver blandt andet ligesom sin klaskommar, der bet om at tegne en tegning af sit værelse, der er hjemme.

Og det vil han ikke.

Og så begynder de sådan at insistere på det skal han, og det skal de andre,

og de begynder sådan, du skal gøre hvad jeg siger.

Det er den disiplinerende tilgang.

[Transcript] Genstart / Ikke for specielle børn

Og så er det faktisk først bag efter, at de finder ud af, at grunden til, at drengen ikke har lyst til at tegne sit værelse, det er at han bor både hos mor og hos far.

Og han er bange for, at hvis han tegner det værelse hos mor, så bliver far ked af det og omvendt. Så hvis man havde kendt drengen lidt bedre, eller man havde talt med drengen på en anden måde, så kunne man jo have fået den information, og så kunne man jo have løst den for ham.

Jeg havde lyst til at spørge, havde han diagnose, altså hvad var der med?

Nej, han var en dreng, som gjorde det, som han fandt meningsfuldt.

For eksempel, så er der en fælles sang, og det havde han ikke lyst til at dele tag i.

Også spurgte jeg ham, hvorfor han ikke var med, og han satte sig ind og læst en bog, som var sådan en meget højdeligt stalt af en dreng i 3. klasse.

Også sagde han, nej, sang er ikke noget for mig, jeg kan bedre lige spille fodbold eller læst bog.

Hvad er det for en bog, han sidder og læser?

Det er en Harry Potter bog.

Hvad siger lagerne om denne her dreng, som stikker lidt ud i klassen?

Jamen, de har jo selvfølgelig en forhistorie, hvor han har haft det ret skidt.

Det viser jer, at han er farvelig meget stærk.

Han er selektiv i de ting, han laver.

Han er okay i det sociale liv, og det de siger, når de mødes med deres kollegaer, er, at de har svært ved at tage ansvar for hans læring, fordi han ikke deltager i de aktiviteter, som de forbereder.

Og så peger de også på, at det godt var, at han klarer sig farvelig godt nu, men sådan en dreng som ham vil typisk fald bagud, når de kommer op i de større klasser.

Hvad ender der med at ske med den dreng?

Den her dreng, som vi følger i et halvt år, han ender med at komme på en specielt skolen.

Det er en faglig meget dygtig dreng, som er meget i urige hegn, enorm heden.

Der kan man jo godt undre sig over, at der ikke er sådan en plads til den dreng i sådan en klasse, på en nærmænlig folkens skole, i en nærmænlig provinsby i Danmark.

Har du en oplevelse af, at de på en eller anden måde tillikker ham negativ intentioner, altså den dreng, vi laver belaget, eller han gør ikke at sige, at han er flappet?

Nej, jeg tror ikke så meget, det, det det generelt handler om, er, at vi har en enorm optagighed af, at vi skal have fikset barnet, altså vi skal have barnet til og tilpasser, sådan som jeg gerne vil undervise, eller det jeg har lært, og det, som jeg har erfaring med, er den mest hensigtsmæssige måde at gøre det på.

Så alle børn skal gøre det samme på samme tid.

Og når man gør det og retter det mod alle børn, så vil der være nogle børn, som ikke kan være i det.

Og så bliver det virkelig bøvlet med de her børn, der strider eller stikker ud, eller anderledes, eller giver udtryk for nogle andre behov.

Men var tanken om inklusion ikke det præcis modsat, at alle de her børn, der strækker ud og strider alle mulig andet, det var dem, vi skulle kigge på, og så skulle vi få rammen til at passe bedre rundt om dem, i stedet for modsat?

Jo, og det er jo den øvelse, vi ikke har gjort i det strette grad i en dansk sammenhængte, det er, at vi er stadigvæk meget optaget af det enkelte barn, og hvilke behov det her barn har, og hvordan det er forkert det her barn.

[Transcript] Genstart / Ikke for specielle børn

I stedet for at se på, det er nu en gang det baren, der også er i min klasse, så hvordan kan jeg blive klogere på min egen undervisningspraksis, og vores måde at være skole på, og hvordan kan vi fremme det her barnsmulighed for os at være med?

Hvorfor vil du gerne herud og sidde på gang?

Det er fordi, at der ind kan man ikke køre så godt.

Der var så mange elever, og der var bare for mange mennesker, tror jeg.

Der var så meget larm, det var den hestelige, der var i.

Er der også nogle situationer, hvor man har inkluderet elever,

taget børn ind i den almindelige folkeskole, som har udfordringer, der er for store til den klasse?

Vi taler ikke om en ung dreng, der er højt begivet og svært ved at sidde i hesteskole og stikker ud, men altså børn, som er måske diagnostiseret, som ikke skulle have været i en almindelig folkeskoleklasse.

Jeg har lyst til at sige, at ligegyldigt for smuk tanken er, at det er også en problemstilling i forbindelse med inklusion.

Jeg synes ikke, man kan tale om det på den måde.

Man bliver nødt til at tage udgangspunkt i, hvordan møder vi, og hvordan håndterer vi de børn, vi har.

Og hvis der er nogle børn, hvor det ikke giver mening, så er det ikke på grund af barnet.

Handikrapp eller hvad det kunne være, det her barn har er udfordringer.

Så er det, fordi det var der grænsen gik for, hvad vi var i stand til at håndtere, i forhold til, at det her barn kunne få mulighed for at dele tag.

Det vil jo altid falde tilbage på skolen, på den undervisningspraxis, der er.

Det kan være helt legitimt og rimeligt at sige, at vi kan løfte den her opgave.

Men hvis der ikke var specielt skoler, så havde vi ikke mulighed for den tankegang.

Det er nu lidt mere end 10 år siden, at inklusionsloven blev vedtaget.

Og når man i dag gør status, ser tallene ikke opmunderne ud.

Det målede om, at få flere børn med udfordringer til at gå i almindelig skoleklasse er ikke nøgget.

Det viser en ny rapport, bestillet af undervisningsministeriet.

Men det, som vi ser der ude i kommunerne, er, at nu er de så presset,

fordi der er flere flere børn, der står i kø i på at få en pædagogisk løse udredning.

Og der er flere flere børn, der bliver henvist til specielt tilbud.

Og der er flere flere børn, der er i mistrivelse.

Og samtidig skal de reducere i deres ressourceforbrug.

Så nu er det ligesom om, at nu er vi kommet helt derhen til kanten.

Så nu kan vi ikke blive ved med at gøre det, vi hele tiden har gjort.

Og så bare håb på, at det hele holder.

Okay, 5, 4, 3, 2, 1, 0.

Sibjørsmåne, kig her hen til mig.

Nu er der ligesom flere flere, der siger, okay, vi bliver så nødt til at gøre noget ender.

Det var et meget hurtigt værksted, det her, for vi skal nå alle tre steder hen.

Derfor skabte det godt ikke noget.

Tror du ikke, at der er nogen, der vil høre det, du siger og så tænke?

Det kan bare ikke lade sig gøre, altså nogle af de børn, der kommer i den almindelige folkeskole,

[Transcript] Genstart / Ikke for specielle børn

som tidligere havde gået en speciel, altså har så stor behov. Og vel skulle trække så mange kompetencer, at det er umuligt at løfte, og det har så store konsekvenser for de andre elevers trivsel og indlæring. Men jo i virkeligheden også lærerens trivsel og mulighed for at lære fra sig. Altså der er nogle krav til det her projekt, som er så ambitiøst og smugt, men som ikke er muligt at opføre.

Men det er muligt.

Jeg siger ikke, at man skal opføre det, og at det er bedre end noget andet, men siger, det kan man godt, det kommer fuldstændig andet på, hvad det er fra et samfund, vi gerne vil have, og hvordan vi gerne vil have fællesskaber ude i skole og dagselbåde. Så skal det være fællesskaber for de fleste, eller skal det være fællesskaber for alle, så bliver vi nødt til at indrette os på en måde, så det kan håndtere os.

Er I klar? Så tæller jeg nemlig til tre, og behafter så begynder vi at synge.

Er I klar?

En, to, tre.

Du har lige været i Los Angeles i Kalifornien for at se, hvordan en skole, der arbejder med inklusion også kan gøre det.

Vil du ikke beskrive, hvad du oplevede der?

Jeg har, er nogle omgangen besøgt skoler i Kalifornien, som er sammenlignelige med danske skoler, i forhold til ressourcer, fysiske rammer os, men som arbejder inkluderende, som lykkes godt med det.

Og deres fortsætning er jo, at der er både en lære og en speciel lære i undervisningsmånerviset sammen, og så har de også nogle medhjælper.

De starter med at lære børnene at kende, de tegner det, og jeg kalder en profil af det enkelte barn i bredeste betydning.

Hvad er det for et type barn, at det er sådan en, der godt kan lide at skille ting af, at det er et barn, som er den, der tegner til ture og går for os, når der skal lære os.

Hvad er det for nogle type bør de optager af?

Så de får sådan et helhedsbillede af,

hvad er det for nogle børn, der er i den her klasse?

Og så tager de udgangspunkt i den viden, når de terallægger eller planlægger deres undervisning, og så bliver det jo en undervisning, som skifter meget og flytter sig meget, og som man ser ikke 45 minutter, hvor der sker det sammen.

Og det er meget interessant at se på, hvordan sådan et undervisningsrum med mange forskellige børn, med utroligt forskellige behov, også meget svært, men de kalde børn er sammen, de bliver underviset sammen, de lærer sammen, de leger sammen i frikvarterende, fordi de har ikke prøvet andet end at være sammen med nogen, der var meget forskellige fra dem selv.

[Transcript] Genstart / Ikke for specielle børn

Og så er der selvfølgelig den store gruppe, som jo er kæmpsnitlig.
Oplevede du noget på de besøgter på skolen,
hvor du kan se her en vanskelig situation,
også bare fordi de er meget forskellige børn med forskellige behov?
Jeg har et par gange oplevet et barn,
som haft det, de kalder a bad moment.
Og den her gang, der kom vi i en klasserum,
hvor der var en dreng, som havde det rigtig svært.
Og der sad to voksne omkring, han må hjælpe ham,
og så videre, så han måtte ikke bringe mig overladt sig selv,
og han fik den hjælp han skulle have.
Og resten af klassen, de fortsæt var undervisning,
som de jo hele tiden har gjort,
og så var der lige en elev, der rejste op og gik hen og gav ham lige nu,
så om lidt på ryggen og så videre.
Det var bare sådan, han lige havde det der.
Men vi fik det meget ukomfortabel med at være der,
så vi ville gerne gå ud af klassen,
lidt af hensyn til ham.
Og så sagde den lærer, der viser os rundt,
hvorfor skulle I gøre det?
Altså hvis I går ud, så viser jo ham, at han er forkert.
Og hvis vi ser ham ud, så viser vi ham, at han er forkert.
Så det er sådan, han er,
og nogle gange får han det rigtig svært,
og det håndser vi, og det ved de andre børn godt.
Hvordan kunne man se, hvordan drengen er nede i svært?
Ja, men han råbte at skreje,
og slog hænderne ned i bordet, og var, ja,
lidt ud af koncepterne.
Ved man, hvad drengen synes om det?
Nej, men vi konstaterer bare,
at fem minutter efter så kom drengen gående glad
med sin madpakke sammen med de andre børn.
Det her, du oplever med drengen,
der har en nedsmeldning, har det rigtig borgeligt.
Og dig, der blev utepast ved situationen,
du er lyst til at gå.
Det viser vel også, hvor utrolig vanskeligt,
og svært det her gennemførelser,
her har vi dig en dybt professionel forskere,
der ser, at denne her dreng,
har det skit, og bliver
udkomfortabel, utepast ved situationen,

[Transcript] Genstart / Ikke for specielle børn

og har for lyst til at forlade den.

Det siger vel også noget om, hvor meget det kræver,
og hvor mange kompetencer man skal have
for at håndse det?

Ja, det kan man sige,

eller også handler det rigtig meget om,
hvad det er også for en kultur, vi rundt af.

For det siger måske også noget om,
at jeg som dansker,

bliver udkomfortabel ved,

at det er en, der sidder og er

i en meget, virkelig en intim situation,

og som stritter rigtig meget ud.

Og at vi synes, det er meget mere naturligt,

hvis det hele bare kører, flyder,

og alle har det godt og er rolig.

Og det harmonerer jo ikke med,

at vi nu skal skabe nogle børnefællesskaber,

i skoler og dagshedepud,

hvor vi skal håndtere,

at børne er forskellige,

og hvor det at være forskellige fra hinanden,

ikke bliver betragtet som et problem,

vi skal løse,

men det er et vildt kog i det,

at være sammen med andre mennesker.

Tror du inklusion er kommet for at blive?

Jeg har meget svært ved at se,

at det skulle forandre sig.

Fordi vi har et samfund,

hvor vi ikke er optaget af lighed,

men vi er optaget,

og vi alle skal have lige muligheder.

Og det vil sige,

at vi skal være aktivt deltagende,

og det skal vi gøre ved at uddannes,

og ved at arbejde.

Og så længe det er den dagsorden,

der er herrske,

og jeg har svært ved at se,

at den skulle forandre sig

over de næste mange, mange år,

så bliver skovens vigtigste opgave,

at sikre, at flest muligt børn

[Transcript] Genstart / Ikke for specielle børn

bliver så dygtig som muligt,
så de kan komme i uddannelse
og komme i arbejde.
Så opgaven herfra,
det er for det her til lykkes,
for det kommer til at blive.
Ja, det er som forældre,
at i stedet for at kæmpe for,
at mit barn kommer ud af folkeskolen,
så kæmpe for,
at man rent faktisk lykkes med
at skabe et inkluderende miljø
i folkeskolen.
Så det ikke afhænger af,
hvad det er for et barn, jeg har,
men at det er,
hvad for en folkeskolen,
vi får skabt,
så flest muligt børn kan være der.
Tusind tak for besøget dag.
Selv tak.
Her slutter dagens udsendelse,
som er satammen af Grønberg Jensen,
Linne Fabrisius og Søren Elbikke.
Jeg hedder Anna Ingris.
Gå på opdaleset i alle deres podcast- og radioprogrammer.